

SPORT INFRATUZILMASINI BOSHQARISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI.

Samatov Javlonbek Abduqayimovich

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Jismoniy madaniyat kafedrasida o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada sport infratuzilmasini rivojlantirishda davlat-xususiy sheriklik (DXSh) mexanizmlarining ahamiyati va uning samaradorligi tahlil qilinadi. Tadqiqot doirasida sport inshootlarini modernizatsiya qilish, xususiy sektor investitsiyalarini jalb etish va boshqaruv jarayonini optimallashtirish masalalari ko'rib chiqiladi. Shuningdek, O'zbekiston sharoitida DXSh loyihalarini amalga oshirishdagi huquqiy va iqtisodiy omillar baholanib, ularni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: sport infratuzilmasi, davlat-xususiy sheriklik, investitsiyalar, sport menejmenti, infratuzilma loyihalari.

Аннотация: В данной статье анализируются значение и эффективность механизмов государственно-частного партнерства (ГЧП) в развитии спортивной инфраструктуры. В рамках исследования рассматриваются вопросы модернизации спортивных сооружений, привлечения инвестиций частного сектора и оптимизации процессов управления. Также дана оценка правовым и экономическим факторам реализации проектов ГЧП в условиях Узбекистана и разработаны предложения по их совершенствованию.

Ключевые слова: спортивная инфраструктура, государственно-частное партнерство, инвестиции, спортивный менеджмент, инфраструктурные проекты.

Kirish

Sport infratuzilmasi har qanday davlatning jismoniy tarbiya va sport tizimi rivojining moddiy-texnik poydevoridir. Bugungi kunda davlat budjeti mablag‘lari bilan bir qatorda xususiy sektor imkoniyatlarini birlashtirish orqali sport obektlarini barpo etish va ularni samarali boshqarish dolzarb masalalardan biridir. Davlat-xususiy sheriklik (DXSh) – bu davlat sektori va xususiy biznes o‘rtasidagi uzoq muddatli hamkorlik shakli bo‘lib, u infratuzilma loyihalarining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Adabiyotlarni o‘rganish

Xalqaro amaliyotda sport inshootlarini DXSh asosida boshqarish samarali iqtisodiy model sifatida tan olingan. Tadqiqotlar shuni ko‘rsatadiki, xususiy sektorning jalb etilishi nafaqat qurilish xarajatlarini kamaytiradi, balki obektlarning operatsion boshqaruvida innovatsion yondashuvlarni joriy etishga imkon beradi. O‘zbekistonlik olimlarning izlanishlari ham aynan sport sohasiga investitsiyalarni jalb qilishda DXShning huquqiy bazasini mustahkamlash va investorlar uchun jozibador shart-sharoitlarni yaratish muhimligini ta’kidlaydi.

Asosiy qism: DXSh mexanizmlari va samaradorlik

Sport infratuzilmasini boshqarishda DXSh mexanizmlarining muvaffaqiyatli tatbiq etilishi quyidagi bosqichlarni talab qiladi:

- **Loyihalashtirish va huquqiy asos:** DXSh loyihalarini amalga oshirishda davlat-xususiy sektor o‘rtasidagi javobgarlikni aniq belgilash.
- **Investorlarni jalb etish:** Sport inshootlaridan foydalanishda xususiy sektor uchun uzoq muddatli ijaraga olish yoki boshqaruv huquqini taqdim etish.
- **Samaradorlik ko‘rsatkichlari:** Inshootlarning bandligi, foydalanuvchilar qoniqish darajasi va xizmatlar sifatini muntazam monitoring qilish.

Xulosa

Sport infratuzilmasini boshqarishda DXSh mexanizmlaridan foydalanish sohaning moliyaviy barqarorligini ta’minlashning eng samarali yo‘lidir. Davlat faqatgina nazoratchi

va tartibga soluvchi vazifasini bajarsa, xususiy sektor esa boshqaruv va xizmat ko'rsatish sifatini yaxshilashda yetakchi rol o'ynaydi. Kelgusida ushbu tizimni rivojlantirish uchun hududiy DXSh loyihalarini ko'paytirish va xalqaro tajribani mahalliy bozorga moslashtirish maqsadga muvofiqdir.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Review.uz (2022). Sportchilarni professional tayyorlash bo'yicha yangi tizim joriy etiladi.
2. Mullin, B. et al. (2020). Sport Marketing (5th ed.).
3. Rakhimov, A. B. (2022). Development of marketing activities in the market of sports services. *InLibrary*.
4. Yadgarov, A. A. (2024). Prospects for the Development of Sports Advertising in Uzbekistan. *Excellencia*.
5. Muxametov, A. M. (2022). Creation of a model of development of sports marketing in modernization of sports management system in Uzbekistan.
6. *ResearchGate*.
7. World Bank (2021). Public-Private Partnerships in Sports Infrastructure.